

Po fundo e artikulosko 95 e pićako 3 e Konstitucionalesko e Crna Gorako anav

DEKRETI
KATAR O ŠUNAVIPE E KANUNESKO KATAR
O MUKLJUNO PAŠIPE E INFORMACIJEŃDE

Šunavav o **Kanuni katar o mukljuno pašipe e informacijende**, savo anda e Ćidutni e Crna Goraći 24.-tone akharimasko, pe ohhtoto bešuni e anglune rendune (anglamilajese) inćarunako ano 2012. berš, ano đive 26. juli 2012. berš.

O đindo: 01-987/2
Podgorica, 30. juli 2012. berš

Prezidenti e Crna Gorako,
Filip Vujanović, p.v.

Po fundo e artikulosko 82 o paragrafi 1 e pić 2 thaj e artikulosko 91 o paragrafi 2 Konstitucionalesko e Crna Gorako, e Ćidutni e Crna Goraći 24. Akharimasko, pe ohhtoto bešuni e anglune rendune (anglamilajese) inćarunako ano 2012. berš, ano đive 26 juli 2012. berš, anda

K A N U N I
KATAR O MUKLJUNO PAŠIPE E INFORMACIJEŃDE

I. FUNDUNE DECIZIJE

Vastušej

Artikulo 1

Hakaj po pašipe e informacijende ano sijipe e organengo e barederimase realizil pe po ćhand thaj pe procedura dikhljardini akalje kanunesa.

E ćikatuna thaj e standardore

Artikulo 2

Pašipe e informacijende ano sijipe e organengo e barederimase (ano lundaripe e tekstesko: pašipe e informacijende) fundosavol pe ćikatimata e mukljune pašimasko e informacijende, transparentnimasko e bućako e organengo e barederimase, hakaj e putarimasko te đanol, barabarimasko thaj jekhutnimasko thaj realizil pe po nivo e standardengo save si sainćarde ane ćaćavdune maškarthemutne kontrate katar e manušenje hakaja thaj mukljimate thaj sabuhljune andine rregulende e maškarthemutne hakajengo.

Mukljipe pašimasko e informacijende

Artikulo 3

Sarsavo čheruno thaj avruno fizikuno thaj juridikuno đeno silje hakaj po pašipe e informacijende, bi udžiljimasko te ljiparol e motivore thaj te mothol o interesi rodimasko e informacijengo.

Transparentipe e bućako

Artikulo 4

Pašimasa e informacijende aráčhol pe transparentipe e bućako, telalvazdol o efikasipe, čerutnipe, udžiljipe thaj afirmisil o integriteti thaj legitimipe e organengo e barederimase.

Hakaj e putardimasko te đanol

Artikulo 5

Pašimasa e informacijende arakhadol pe kaj o putardipe đanol e informacije save si ano sijipe e organengo e barederimase, ano resipe čerimasko e demokratikane kontrolako e barederimasko thaj realizipe e manuškane hakajengo thaj mukljipengo.

Barabaripe thaj jekhutnipe

Artikulo 6

E organore barederimase udžiljime si kaj sarsavone fizikune thaj juridikune đenese te šajutnin pašipe e informacijende pe barabaruni funda thaj telal jekhune kišlje, te naj kal kanunesa averčhande čhinavdune.

Putardino interesi

Artikulo 7

Pašipe e informacijende si katar o putardino interesi.

Pašipe e informacijende šajil te hudutilpe numa ando arakhajpe intereseko dikhljardine akalje kanunesa.

Bijanduno haćardipe

Artikulo 8

E alava save an kav kanuni trubujisavon vaš fizikune đene an muršikano bijando telalljen kan jekhune alava ano muršikano bijando.

Mandaipe e alavengo

Artikulo 9

Nesave alava an kav kanuni siljen avuno mandaipe:

1) o **organo e barederimasko** si raštrako organo (kanunidinutnesko, agordisarimasko, kriesko, vastarimasko), organo e lokalese korkorrovastarimasko, organo e lokalese vastarimasko, institucijengo, ekonomijako amaljipe thaj aver juridikano đeno savesko si fundutno, kupate fundutno ja majbutuno pirutno e raštra ja lokalesko korkorrovastaripe, juridikuno đeno kasi bući bare kotoresa finansirilpe andar e publikune therdimata, sar vi fizikuno đeno, anglaljipeutno ja juridikuno đeno savo agorisarol publikuno autorizipe ja vastarol publikune fondosa;

2) **informacija ano sipe organesko e barederimasko** si faktikuno sipe e rodine informacijako katar e rig organosi e barederimasko (piri informacija, informacija bičhaldi e avere organostar e barederimasko ja katar o trito đeno), bi samako po fundo thaj éhand resimasko;

3) **šunavipe e informacijako** si šajutnipe e sainčarimasko e informacijako resunasa;

4) **sikavdipe e informacijako** si sađangljipe e sainčarimasko e informacijako katar e rig e telalindarutnesi e mandimasko ja aver đenesi savo naj bučardo ano organo e barederimasko an kasko sipe e informacija arakhadol;

5) **o đive e talaindarimasko** si o đive kana si mandipe ja aver hramome ljil e fizikune ja juridikune đenesko ljindo ano organo e barederimasko;

6) **o đive diindarimasko** si đive kana si e agordini ja aver akti e organesko e barederimasko dindo e telalindarutnese e mandimasko;

7) **publikuno funkcioneri** si đeno savo godo statusi silje ano gnd e kanunesko savesa lačhardol ačhavdipe hhapesko e intereseko;

8) **konvertope** si procesi anglačerimasko e činadune hramomasko – dokumentesko andar o štapime ane elektronikani formi thaj aver rigate.

II. PAŠIPE E INFORMACIJEŃDE

Informacija thaj pašipe e informacijende

Artikulo 10

E informacija si dokumenti ja kotor e dokumentesko ane hramome, štapime, video, bašimasi, elektronesi ja aver forma, phangljindo vi ljende kopije, bi samako po sainčaripe, hhajing (e autoresi), o vakti e érdimasko ja sistemi e klasifikacijako.

Pašipe e informacijende astarol hakaj e rodimasko thaj ljindimasko e informacijengo, bi samako po resipe thaj e generalije save si an ljende sainčarde.

Phiravno vaš pašipe e informacijende

Artikulo 11

Organo e barederimasko udžilime si te écerol, šunavol pe piri interneti rig thaj rendune ažuriril phiravno vaš pašipe e informacijende an piro sipe (ano lundaripe e tekstesko: phiravno vaš pašipe e informacijende).

Phiravno vaš pašipe e informacijende sainčarol o katalogo đuto e dokumentesko, phangljindo vi e publikune registre thaj e publikune evidencije, e adresa thaj e e-mail adresa vaš telalindaripe e mandimasko, o kontakt telefoni, e generalije katar e udžilime đene, hardimatengo pašipe e informacijende thaj aver generalije save si katar o mandaipe vaš realizipe e pašimasko e informacijende save silje o organo e barederimasko.

O organo e barederimasko udžilime si kaj o phiravno vaš pašipe e informacijende ažuriril majcarra jekhare beršune, goda va ano činado vakti katar e 30 đive katar o đive paruvimasko e đute informacijengo an ljesko sipe thaj e generalijengo katar o mandaipe vaš pašipe e informacijende.

O organo e barederimasko si udžilime te šajutnil pašipe e informacijaće savi silje, vi te o phiravno vaš pašipe e informacijende ni sainčarol godi informacija.

O organo e barederimasko udžilime si te činavol e đene savo si udžilisardino vaš agordisaripe pe rodipena vaš pašipe e informacijende, sar vi o đeno savo lje ka paruisarol ano éhand ljese najstaljimasko.

Proaktivuno pašipe e informacijende

Artikulo 12

O organo e barederimasko udžilime si kaj pe piri internet rig te sikavol avune informacije:

- 1) phiravutno vaš pašipe e informacijende;
- 2) publikune registorre thaj publikune evidencije;
- 3) programore thaj planore bućaće;
- 4) raportore thaj aver dokumentore katar e bući thaj situacija ane umaljina andar piro kompetentipe;
- 5) anglaćitre, prepozicije thaj agordine teksture e strategune dokumentengo thaj planore thaj programore vaš ljengo nakhavdipe;
- 6) anglaćitre thaj prepozicije e kanunese thaj aver dispozite, sar vi e ekspertonende gndimata pe gode dispozite;
- 7) jekhune aktore thaj kontrate katar o sipe e finansune vastušejenca andar e publikone therdimata thaj raštraće barvaljimasa;
- 8) patrin e raštraće sevutnengo thaj e lačharutnengo ljende sevipenikane thaj lačharutnikane akhardimatenca;
- 9) patrin e publikone funkcionerengo thaj e patrin ćidune ljende therdimatengo thaj avere ljiimatengo thaj kompenzacije ano phandipe agordinimasa e publikune funkcijengo;
- 10) agorduna thaj aver jekhune aktore save si katar o mandaipe vaš e hakaja, udžilimata thaj interesore e tritone denende;
- 11) informacija savaće po rodipe o pašipe si mukljardino;

O organo e barederimasko udžilime si kaj e informacije andar o paragrafi 1 kal artikulosko sikavdol ano ćhinaduno vakti katar e 15 đive katar o đive ljende ćerdimasko thaj andimasko, goda va aćhimasko pe goda.

O organo e barederimasko šajil pe piri internet rig te sikavol vi aver informacije save naj astardine e paragrafosa 1 kal artikulosko.

An suro sikavimasko e informacijengo, o organo e barederimasko udžilime si kaj po trubuno ćhand araćhol e personalnune generalije save si katar o mandaipe vaš privatnipe thaj e generalije save si semnome garajmase gradasa, ano phandipe e kanunesa.

Pašipe e informacijende po rodipe

Artikulo 13

O organo e barederimasko udžilime si kaj e fizikune thaj juridikune denese savo rodol pašipe e informacijaće (ano lundaripe e tekstesko: telalindarutno e rodimasko) šajutnil o pašipe e informacijaće ja laće kotorese savo sila, feri ane sure anglaldikhlje kal kanunesa.

Hudutipe pašimasko e informacijende

Artikulo 14

O organo e barederimasko šajil te hudutil pašipe e informacijaće ja kotorese e informacijako, te si goda ano interesi.

1) arakhajpe e privatimasko katar o sikavdipe e generalijengo angladikhlje kanunesa savesa lačhardol o arakhajpe e generalijengo katar o personalipe, feri e generalijengo save inđardon pe:

- publikone funkcionera ano phandipe agordimasa e publikune funkcijako, sar vi e therdimata, barvaljipe thaj hhape interesosko gode denengo thaj ljende njamongo save si astarde kanunesa savesa lačhardol aćhavdipe hhapesko e interesosko,

- e vastušeja ulavde andar e publikune therdimata, feri vaš socijalnune ljinimata, sastarimasko arakhajpe thaj arakhajpe katar o bibučardipe;

2) sigurimasko, arakhajmasko, avrutne, monetarune thaj ekonomikane politikako e Crna Gorako, ano phandipe e dispozitenca savenca lačhardol garadipe e generalijengo, semnosarde gradasa garadimase;

3) ačhavipe rodimasko thaj tradimasko e ćerutnengo e bangune kotorengo, ando arakhajpe katar o sikavipe e generalijengo save inđardon po:

- ačhavdipe ćerimasko e bangune kotoresko,
- mothovipe e bangune kotoresko thaj ljese ćerutne,
- sainćaripe e anglaljinde bućengo ane anglabanguni thaj banguni procedura,
- e faktore ćidine dićhimasa thaj rodimasa,
- napore e garadune upraldićhimasko,
- arakhadipe e dićhutnesko thaj e dićhutnesko kupatećerutno,
- efikasipe angljimasko e procedurako;

4) agorisarimata e sevipene udžilimasko, ando arakhajpe katar o sikavipe e generalijengo save inđardon pe:

- planirimata e inspekcijaće kontrolengo thaj upraldićhimasko katar e rig e organosi e barederimasko,

- konsultacije andral thaj maškar o organo e barederimasko ano phandipe ćačavdimasko e inćarimase, ando ćeripe e sevipene dokumentengo thaj anglapropozipe e agordunako khajeće vastušejesko,

- bući thaj ćhnavipe e kolegijalnune organengo,
- miškope thaj angljisaripe e disciplinaće procedurako;

5) arakhajmata e trgovinaće thaj aver ekonomikane interesore katar o inkaldipe e generalijengo save inđardon pe po arakhajpe konkurencijako thaj bućako garadipe ano phandipe hakajesa e intelektualnune pirimasko.

Trajipe e hudutnimasko

Artikulo 15

Hudutnipe pašimasko e informacijaće ando arakhajpe privatunimasko thaj informacijaće savi inćarol e generalije katar o arakhadino dićhutno thaj dićhutno kupatećerutno trajil 70 berša katar lako sikavipe thaj majcarra 20 berša katar o meripe e đenesko pe savo inđardol pe, feri te o đeno pe savo e informacija inđardol ja pe ljesko prandomasko amal, e ćhavorre ja e bijande pala ljesko meripe ačen pe goda kaj e informacija anglal sikavdol.

Hudutnipe pašimasko e informacijaće ando siguripe, arakhajpe, avrutne, monetarune thaj ekonomikane politikako e Crna Gorako šajil te trajil đi o inkljipe e ćhinadine vaktesko save si dikhljarde kanunesa savesa laćhardol o garavdipe e generalijengo.

Hudutnipe pašimasko e informacijaće ando preventipe rodimasko thaj tradimasko e agorisarutnende e bangune kotorengo šajil te trajil majlundė đi o agordisaripe e procedurako.

Hudutnipe pašimasko e informacijaće ando ćeripe sevipene udžilimasko šajil te trajil đi o ćeripe e sevipene dokumentesko ja ćačavdipe anglapropozicijako e agordinako khajeće vastušejesko, verifikimasko e hramondune ljiljesko katar e bešuni e kolegijalune organesko thaj agordisaripe e disciplinaće procedurako.

Hudutnipe pašimasko e informacijaće ando arakhajpe e trgovinaće thaj aver ekonomikane interesore trajil đi o inkljipe e ćhinade vaktesko ano phandipe e kanunesa savesa laćhardon e hakaja e intelektualune pirimasko.

Testi ziandimasko e mothojmase informacijengo

Artikulo 16

Paŝipe e informaciaĉe ka hudutnisavol sode ka ma o mothodipe e informacijako mandaine rrezikila o interesi andar o artikulo 14 kal kanunesko, ja te si ŝajipe kaj te mothodol e informacija ta ikaljola ziandune aĉhimata po interesi savo si katar majbaro mandaibe katar o interesi e publikimasko kaj te đanol godi informacija, feri te si upralzurardo publikuno interesi dikhljardo e artikulo 17 kal kanunesko.

Testi ziandimasko ni ĉerdol vaŝ e informacije andar o artikulo 14 e piĉ 1 e al. 1 thaj 2 kal kanunesko.

Katar o rodipe vaŝ paŝipe e informaciaĉe savi sainĉarol generalija savi si semnosardi gradasa e garadimasi o organo agordisarol pe anglaaĉhipe pe goda e organosko e barederimasko savo ĉhinada garavdipe e generalijako.

Ano suro andar o paragrafi 3 kal artikulosko o organo e barederimasko savo ĉhinada garavdipe e generalijako udžilime si kaj, ano ĉhinavdo vakti katar e 10 ĉive katar o ĉive e ljindimasko e rodimasko vaŝ dindipe e aĉhimasko pe goda, e organose e barederimasko savo agordisarol katar o rodipe vaŝ paŝipe e informaciaĉe biĉhaljol trubuno akti.

Vaŝ generalije sainĉarde ane informacija savi si katar aver raŝtra ja e maŝkarthemutne organizacije semnosarde gradasa e garavdimasko ni agordisavol o testi e ziandimasko.

Anglazurardo publikuno interesi

Artikulo 17

Anglazurardo publikuno interesi vaŝ mothodipe e informacijako ja laĉe kotoresko si kana e rodini informacija sainĉarol generalije save fundune mothon pe:

1) korupcija, bipaĉivalipe e dispozitengo, bikanuno trubujipe e publikune vastuŝejengo ja đungalotrubujipe e autorizimasko ano agordisaripe e publikune funkcijako;

2) e sung kaj si agordisardo banguno kotor ja si motivore vaŝ phaĉipe e krisese ĉhinavdunako;

3) bikanuno ljindipe ja hardipe e vastuŝejengo andar e publikone therdimata;

4) rrezikipe e publikone sigurimasko;

5) rrezikipe e đuvdimasko;

6) rrezikipe e publikone sastimasko;

7) rrezikipe e đuvdimase maŝkarimasko.

O organo e barederimasko udžilime si kaj te ŝajutnil paŝipe e informaciaĉe ja kotorese e informacijako andar o artikulo 14 kal kanunesko kana si anglazurardo publikuno interesi vaŝ laĉe mothovdimase.

III. PROCEDURA VAŜ PAŜIPE E INFORMACIJEŃDE

Miŝkope e procedurako

Artikulo 18

Procedura vaŝ paŝipe e informaciaĉe miŝkosavol po hramome ja mujalo rodipe e ĉenesko savo rodol paŝipe e informaciaĉe.

Jeĉhe rodimasa ŝajil te rodolpe paŝipe majbute informacijenĉe.

O hramome rodipe vaŝ paŝipe e informaciaĉe telalindardol e organose barederimase bimaŝkarune, dromal e postako ja elektronikane dromesa(faksi, e-mail thaj aver).

O mujalo rodipe vaŝ paŝipe e informaciaĉe telalindardol e organose barederimase bimaŝkarune po hramondo ljil, a o organo e barederimasko si udžilime kaj godo rodipe ljol bi durarimasko.

O organo e barederimasko udžilime si kaj e telalindarutnese e rodimasko te dol ja biĉhaljol trubuno fakti kaj lja o rodipe vaŝ paŝipe e informaciaĉe.

Sainĉaripe e rodimasko

Artikulo 19

O rodipe vaš pašipe e informacijaće trubul te sainćarol:

- 1) akharipe e informacijako ja e generalije po fundo savengo voj šajil te identifikilpe;
- 2) o ćhand pe savo mandolpe te realizilpe o pašipe e informacijaće;
- 3) e generalije katar o telalindarutno e rodimasko (o alav, anglaalav thaj e adresa e fizikune Ċenesko, ja akharipe e adresako e juridikane Ċenesko), ja ljese prezentatorese, anglabićhalutnese ja pherdezurarutnese.

O telalindarutno e rodimasko šajil kaj ano rodipe te ljiparol vi e aver generalije vaš save haćarol kaj si katar o mandaibe vaš realizipe pašimasko e rodine informacijaće.

O organo e barederimasko šajil te mothol o formulari vaš pašipe e informacijaće, aj si udžilime te ćerol vi po rodipe savo naj lundardo pe godo formulari.

Mažutipe e telalindarutnese e rodimasko

Artikulo 20

O organo e barederimasko udžilime si kaj, ano phandipe pire kompetencijenca, te mažutil e telalindarutnese e rodimasko te realizil pašipe e rodine informacijaće.

Te si o rodipe vaš pašipe e informacijaće bipherdino ja biljindino kan ta bašo goda pe ljeste naštil te ćerdol, o organo e barederimasko udžilime si te akharol e telalindarutne e rodimasko kaj, ano ćhinado vakti katar e ohhto Ċive katar o Ċive e telalindarimasko e rodimasko, durarol e biaćchimate ano rodipe thaj bićhaljol lje sar e biaćchimate te durarol.

Ano suro andar o paragrafi 2 kal artikulosko, o ćhinado vakti vaš agordisaripe ljindol te phirol katar o Ċive e telalindarimasko e laćharde rodimasko.

Sode o organo e barederimasko naj ano sipe e rodine informacijako udžilime si kaj, bi durarimasko, te đangla savo si o organo kompetentuno vaš ćeripe po rodipe vaš pašipe e informacijaće, bićhaljol o rodipe e kompetentune organose e barederimasko thaj kaj katar goda te đangljarol e telalindarutne e rodimasko.

E ćhanda pašimase e informacijaće

Artikulo 21

O telalindarutno e rodipesko silje hakaj te alosarol o ćhand pe savo mandol te realizil o pašipe e rodine informacijaće, thaj goda:

1) direktnune dićhimasa ano originali ja kopija e informacijaći ane sobe e organose e barederimase;

2) anglahramomasa ja skenirimasa e informacijako katar e rig e telalindarutnesi e rodipesko ane sobe e organose barederimase;

3) Ċiindarimasa e informacijaće kopijako e telalindarutnese e rodipesko katar e rig e organosi e barederimasko, direktnune, poštaće dromesa ja elektronikane dromesa.

O organo e barederimasko udžilime si te šajutnil pašipe e informacijaće po ćhand andar o paragrafi 1 kal artikulosko vaš savese o telalindarutno e rodipesko alosarda, feri te o rođinikano ćhand pašimase tehnikune naj šajuno.

Bašo šajutnipe pašimasko e informacijende po ćhand savo o telalindarutno e rodipesko mandol, o organo e barederimasko udžilime si kaj, kana si goda šajune thaj majpašune, agordisavol konvertipe e akanutne formatesko e informacijako ane elektronesi, ja analoguni forma (skeniripe, kopiripe).

O ćhand pašimasko e publikune registrende thaj publikune evidencijende

Artikulo 22

Pašipe e publikune registrese thaj e publikune evidencijaće šajutnilpe direktnune po fundo e hramome ja mujalje rodipesko, bi animasko e agordunako, dičhindoje ane jekhune ane soba e organose barederimasi.

O organo e barederimasko si udžilime kaj e telalindarutnese e rodipesko šajutnil dičhipe ano publikuno registri thaj publikuni evidencija, ano činado vakti katar e pandđ dive katar o dive e telalindarimasko e rodipesko thaj kaj katar goda ćerol sevipeni hramonduni.

O ćhand pašimasko e informacijende e denende invaliditesa

Artikulo 23

E denese invaliditesa šajutnilpe o pašipe e informacijaće po ćhand thaj ane forma savi majpašuni ljese šajutnimase thaj trubumatende.

O ćhand pašimasko e kotor informacijaće

Artikulo 24

Te si e kotor informacijaće o pašipe hudutime, ano phandipe e artikulosi 14 kal kanunesko, o organo e barederimasko udžilime si te šajutnil pašipe e informacijaće bičhaldimasa laće kopijasa e telalindarutnese rodipesko, palo khosipe e kotor informacijako savese si o pašipe hudutime.

Ano suro andar o paragrafi 1 kal artikulosko, po kotor e informacijako savese si o pašipe hudutime ćhutolpe o ćhuipe sama „agorduno khosipe” thaj dindol džangljaripe katar o baripe e agordune khosimasko (rendore, pasusore thaj riga).

Khosipe e kotor informacijako ćerdolpe po ćhand savesa naštil te hhasavol ja ziandilpe o teksti, ja o sainćaripe e informacijako.

Kompetentuno organo e barederimasko

Artikulo 25

Vaš agordisaripe katar o rodipe vaš pašipe e informacijaće kompetentuno si o organo e barederimasko an savesko sipe arakhadolpe e rodini informacija.

O juridikano đeno, anglaljinutno thaj o fizikuno đeno savo, ano gnd e artikulosko 9 e pić 1 kal kanunesko, haćardol organosa e barederimasko kaj agoril publikuno autorizipe ja vastarol publikune fondosa udžilime si te šajutnisaren pašipe e informacijende an piro sipe save si ano phandipe agordimasa e publikone autorizimasa ja vastarol publikune fondosa.

Pašipe publikune inkaldine informacijaće

Artikulo 26

O organo e barederimasko naj udžilime te šajutnil dromal e-mailesa pašipe e informacijaće savi silje, te si voj publikune inkaldini ane Crna Gora ja si resuni po internet rig e organose barederimasi.

Ano suro andar o paragrafi 1 kal artikulosko o organo e barederimasko udžilime si kaj, ano činado vakti katar e pandđ dive katar o dive e telalindarimasko e rodipesko, ane hramome forma, džangljaripe e telalindarutne e rodipesko katar goda kaj si thaj kana e rodini informacija publikone inkaldi.

E rregule proceduraće

Artikulo 27

O organo e barederimasko agordisarol katar o rodipe vaš paŝipe e informacijaĉe pe rregule e sabuhljune vortomasko e procedurako, bi nakhavdimase mujale ĉinomasko, te kal kanunesa naj averĉhante ĉinavdino.

Ĉhudipe e rodipesko

Artikulo 28

O organo e barederimasko ka ĉhudol phandunesa o rodipe vaš paŝipe e informacijaĉe te o telalindarutno e rodipesko ni ĉerol ano phandipe e artikulosi 20 o paragrafi 2 kal kanunesko.

Durardipe e rodipesko

Artikulo 29

O organo e barederimasko ka durarol o rodipe vaš paŝipe e informacijaĉe, te:

- 1) o paŝipe e informacijaĉe e rodipesko ja lĵindolpekan ĉerdipe e neve informacijako;
- 2) si e telalindarutnese e rodipesko ŝajisarune o paŝipe jekhune informacijaĉe ane lundarde ŝov ĉhona;
- 3) si motivo andar o artikulo 14 kal kanunesko vaš hudutnipe paŝimasko e rodine informacijaĉe.

Agordisaripe katar o rodipe

Artikulo 30

Katar o rodipe vaš paŝipe e informacijaĉe, feri ano suro andar o artikulo 22 kal kanunesko, o organo e barederimasko ĉinavol agordunasa, savasa meĉol paŝipe e rodine informacijatar ja laĉe kotorestar ja o rodipe durarol.

Agordunasa savasa meĉolpe paŝipe e informacijaĉe ja laĉe kotorese ĉinavolpe:

- 1) o ĉhand pe savo meĉolpe paŝipe e informacijaĉe;
- 2) o ĉinado vakti vaš realizipe e paŝimasko;
- 3) hardimata e proceduraĉe.

E Agorduni savasa durardolpe o rodipe vaš paŝipe e informacijaĉe sainĉarol detalĵuno mothojpe e motivengo baŝo save ni meklĵol paŝipe e rodine informacijaĉe.

Ĉinado vakti vaš agorisaripe katar o rodipe

Artikulo 31

O organo e barederimasko udĵilime si kaj katar o rodipe vaš paŝipe e informacijaĉe anol e agorduni thaj biĉhaljola e telalindarutnese e rodipesko, ano ĉinado vakti katar e 15 ĉive katar o ĉive e telalindarimasko rindosarune e rodipesko.

Sode o paŝipe e informacijaĉe rodol baŝo arakhajpe ĉuvdipesko ja muklĵipenako e ĉenengo, o organo e barederimasko udĵilime si kaj e agorduni katar o rodipe andol thaj biĉhaldol e telalindarutnese e rodipesko ano ĉinado vakti katar e 48 sahatore katar o sahatore e telalindarimasko e rodipesko.

O ĉinado vakti andar o paragrafi 1 kal artukolesko o organo e barederimasko ŝajil te lundarol vaš vi e ohhto ĉivesenĉe, te:

- 1) rodlape paŝipe uladune bare informacijaĉe;
- 2) rodlape paŝipe e informacijaĉe savi sainĉarol e generalija savi si semnoma gradasa e garadimasi;
- 3) akhavdipe e rodine informacijako rodol anglarodipe majbare ĉindesko e informacijengo, baŝo goda kaj mandaine pharardol renduni buĉi e organesko e barederimasko.

Ano suro andar o paragrafi 3 kal artikulosko, o organo e barederimasko udžilime si kaj, ano činado vakti katar e pandđ ðive katar o ðive telalindarimasko e rodipesko, ane hramome forma, džangljariol e telalindarutne e rodipesko katar o lundaripe e činade vaktesko vaš agordisaripe po rodipe.

Činado vakti vaš agordisaripe e agordunako

Artikulo 32

O organo e barederimasko udžilime si kaj te agorisariol e agorduni savasa mećol pašipe e informacijaće ano činado vakti katar e trin bućaće ðive katar o ðive bićhaldimasko e agordunako e telalindarutnese e rodipesko, ja ano činado vakti katar e pandđ ðive katar o ðive kana o telalindarutno e rodipesko bićhalda e faktore katar o pićinipe e hardimatengo e proceduraće, te si von agordunasa činadine.

E hardimate proceduraće

Artikulo 33

Po rodipe vaš pašipe e informacijaće ni poćindol e taksa.

Telalindarutno e rodipesko indarol e hardimate e proceduraće vaš pašipe e informacijaće save si phandine pe ćaćune hardimate e organose barederimase bašo kopirimata, skenirimata thaj bićhaljimata e rodine informacijaće, ano phandipe ćikatimatenca e Thagarnaće Crna Goraće.

Ćikatimasa andar o paragrafi 2 kal artikulosko šajin te ćaćavdon ulavdune hardimata vaš pašipe e informacijende ane arhivore, biblioteke thaj muzejore save anglamothon e arhivaći ja bibliotekano materiali, ja muzejesko materijali.

Te si o telalindarutno e rodipesko o đeno e invaliditesa thaj o đeno ane situacija e socijalune trubumasi, e hardimate proceduraće vaš pašipe e informacijaće indarol o organo e barederimasko.

E hardimate proceduraće andar o paragrafi 2 kal artikulosko poćindonpe anglal o šajutnipe pašimasko e informacijaće.

Sode o telalindarutno e rodipesko ni bićhaljol o fakti kaj poćinda e hardimata proceduraće ane činaduni suma, o organo e barederimasko ljese ni ka šajutnil o pašipe e rodine informacijaće.

Hakaj pe dukhavni

Artikulo 34

Opipe aktestar e organosko e barederimasko katar o rodipe vaš pašipe e informacijaće o telalindarutno e rodipesko thaj aver interesime đeno šajil te ćhol dukhavni e biumblavde e upraldićhune organose kompetentuno vaš arakhajpe e generalijengo katar o personaliteti thaj pašipe e informacijende, Agencijaće vaš arakhajpe e generalijengo katar o personaliteti thaj pašipe e informacijende (ano lundardo teksti: Agencija), prekal o organo e barederimasko savo katar o rodipe agorisarda ane angluni grada.

Uladune katar o paragrafi 1 kal artikulosko, opipe agordunako savasa si durardo o rodipe vaš pašipe e informacijaće savi inćarol e generalije save si semnosarde gradasa garajmase naštil te ćhutol dukhavni, aj šajil davunasa te mićkosariol vortomasko poloćipe.

E motivore vaš dukhavnaće

Artikulo 35

E dukhavni opipe e aktostar katar o rodipe vaš pašipe e informacijaće šajil te ćhutol bašo dabdipe rregulengo e proceduraće, navortune thaj napherdune ćaćavdine faktune situacijako thaj bango trubupe e materijalnune hakajesko.

Zor e dukhavnako

Artikulo 36

E dukhavni pe agorduni savasa mekljol o pašipe e informacijaće ni spidol agordisaripe e agordunako.

Ćeripe e anglunegradaće organosko pe dukhavni

Artikulo 37

Anglunogradako organo e barederimasko udžilime si kaj, ano ramo e autorizimasko ćaćavdine kanunesa savesa laćhardolpe sabuhljuni vortomasi procedura, nakhavol sa e buća pe dukhavni, ano žhinado vakti katar e pand ėive katar o ėive e telalindarimasko e dukhavnako.

Ćeripe e Agencijako pe dukhavni

Artikulo 38

E Agencija si udžilime kaj pe dukhavni po akti katar o rodipe vaš pašipe e informacijaće anol agoruni thaj bićhaljo la e telalindarutnese e dukhavnako, ano ćhinado vakti katar e 15 ėive katar o ėive e telalindarimasko e dukhavnako.

Katar e dukhavni po akti katar o rodipe vaš pašipe e informacijende agorisarol o organo vastarimasko e Agencijako (ano majlungo teksti: Phurederipe e Agencijako).

O phuroderipe e Agencijako udžilime si meritorune te ćhinavol pe dukhavni.

Kompetencije e Agencijaće

Artikulo 39

E Agencija, paše kompetencije save si dikhljardine kanunesa savesa laćhardol o arakhajpe e personalnune generalijengo:

1) ćerol upraldićhipe upral kanunipe e vortomase aktengo savenca agorisavolpe katar e rodipena vaš pašipe e informacijende thaj ljindol kanunesa dikhljardine napore;

2) angljisarol informacionuno sistemi pašimasko e informacijende;

3) vardil e situacija ane umaljin pašimasi e informacijende;

4) ćerol inspekcijako upraldićhipe upral nakhavdipe kal kanunesko ane relacija po ćerdipe thaj ažuripe e phiravnesko vaš pašipe e informacijende, proaktivuno inkaldipe e informacijengo thaj bićhaldipe e aktengo thaj e generalijengo vaš trubupe angljimasko e informacione sistemasko e pašimasko e informacijende.

5) telalindarol rodipena vaš miškope e anglaphadimase procedurako vaš dabdipe e decizijengo kal kanunese save indardon po ćerdipe thaj ažuriripe e phiravnesko vaš pašipe e informacijende, proaktivuno inkaldipe e informacijengo thaj bićhaldipe e aktonengo thaj e generalijengo vaš trubupe angljimasko e informacione sistemasko e pašimasko e informacijende.

6) ćerol vi aver buća dikhljardine kal kanunesa.

Autorizimata e Phurederimase Agencijako

Artikulo 40

Bašo agordisaripe pe dukhavni thaj ćeripe upraldićhimasko upral o kanunikanipe e vortone aktonengo pe rodipena vaš pašipe e informacijende, o Phuroderipe e Agencijako silje hakaj te rodol:

1) kaj ljese o organo e barederimasko te bićhaljol kompletuni informacija ja kotor e informacijako savaće rodolpe pašipe, sar vi aver informacije thaj generalije save si trubune vaš ćhinavdimase;

2) kaj e inspekcija savi si kompetentnuni vaš kontrola e kancelarijune bućarimasko ćaćavol vaj lji o organo e barederimasko silje e rodini informacija.

O organo e barederimasko thaj e inspekcija andar o paragrafi 1 kal artikulosko udžilime si kaj, ano činado vakti katar e pañđ ðive katar o ðive bičaldimasko e rodipesko, bičaljol e Phurederimase Agencijako rodine informacije thaj e generalije.

O informaciono sistemi pašimasko e informacijende

Artikulo 41

Bašo vardipe e situacijako ane umaljin pašimasi e informacijende e Agencija angljisarol o informaciono sistemi pašimasko e informacijende, savesa arakhadol o fundo e generalijengo katar:

- 1) e organore barederimase;
 - 2) e rodipena vaš pašipe e informacijende, pe telalindarutne, organore barederimase, ðute e informacijende thaj rodine čhande pašimasko e informacijende;
 - 3) e aktore organose e barederimase pe rodipena vaš pašipe e informacijende;
 - 4) e dukhavna pe aktore pe rodipena vaš pašipe e informacijende, pe telalindarutne thaj e organore barederimase;
 - 5) e davije opipe agordinendar katar e rodipena vaš pašipe e informacijende, pe telalindarutne e davijende thaj davijune organore e barederimase;
 - 6) e činaduna e krisese pe davijuna pe agorduna pe rodipena vaš pašipe e informacijende;
 - 7) e napore opipe organengo e barederimase bašo načerdipe ano phandipe kal kanunesa.
- Sainčaripe thaj o čhand e angljimasko e informacione sistemasko dikhljarol o ministripe kompetentuno vaš e buća e raštraće vastarimasko.

Udžilipe bičaldimasko e aktengo thaj e generalijengo

Artikulo 42

E organore barederimase udžilime si kaj e Agencijaće bičaljen e generalije katar e spise, aktore thaj e anglaljinde napore andar o artikulo 41 o paragrafi 1 kal kanunesko, ano činado vakti katar e 10 ðive katar o ðive ljende telalindarimasko, ja čerdimasko ja anglaljindimasko.

Raporti katar e situacija ane umaljin pašimasko e informacijende

Artikulo 43

O phuroderipe e Agencijako udžilime si kaj jekhare ano berš te nakhavol e Čidutnaće e Crna Gorako raporti katar e situacija ane umaljin pašimasko e informacijende.

Pašo udžilipe andar o paragrafo 1 kal artikulosko, o Phuroderipe e Agencijako si udžilime te nakhavol raporti e Čidutnaće sajekh kana goda e Čidutni rodol.

Krisesko arakhajpe

Artikulo 44

O telalindarutno e rodipesko vaš pašipe e informacijaće thaj aver interesime ðeno silje hakaj pe krisesko arakhajpe, ano phandipe e kanunesa savesa lačhardol vastarimasko poločipe.

O kris silje hakaj te moldisarol vaj li o organo e barederimasko e generalije sainčarde ane informacija savaće rodolpe pašipe sar trubul semnosarda gradasa garajmasko ano phandipe e kanunesa savesa lačhardol o garadipe e generalijengo.

E procedura pe davijuni ano phandipe e pašimasa informacijaće si siguno.

Arakhajpe e bućardesko

Artikulo 45

E bućarde ano organo e barederimasko save, mincune agorisaren o udžilipe, mothol e informacija savi sainćarol e generalije katar o đungalotrubupe ja naregularipe ano agordisaripe e publikone funkcijako ja sevipene autorizimasko naštil te akhardolpe po haćaripe udžilimasko vaš dabdipe e bućaće obligacijako.

IV. UPRALDIĆHIPE

Inspekcijako upraldićhipe

Artikulo 46

Inspekcijako upraldićhipe po nakhavdipe kal kanunesko agorisarol o ministripe kompetentuno vaš e buća e raštraće vastarimase, feri e inspekcijako upraldićhipe andar o artikulo 39 o paragrafi 1 e pić 4 kal kanunesko.

V. PEDEPSIMASE DECIZIJE

E majcikne doša vaš organo barederimasko

Artikulo 47

Lovende pedepsasa katar e 500 đi e 20.000 eurore ka pedepsilpe vaš majcikne došaće o juridikano đeno te:

1) ni ćerol, ni inkaljol ja rendune, a majcarra jekhare beršune, ni ažuriril o phiravno vaš pašipe e informacijenđe (artikulo 11 paragrafi 1);

2) pe piri internet rig ni mothol e informacije save si udžilime te inkaljol (artikulo 12 paragrafi 1);

3) na šajutnisarda e telalindarutnese e rodipesko pašipe e informacijaće ja laće kotorese, feri ane sure anglaldikhlje kal kanunesa (artikulo 13);

4) na šajutnisarda pašipe e informacijaće savako inkaljipe si katar o anglazurardipe e publikone intereseko, feri te na sikada kaj si aver mandaino publikuno interesi (artikulo 17 paragrafi 2);

5) e telalindarutnese e rodipesko savo goda rodol ni dol ja ni bićhaljol trubuno fakti kaj lja o rodipe vaš pašipe e informacijaće (artikulo 18 paragrafi 5);

6) na akharda e telalindarutne rodipesko te durarol e binajstaljimate ano rodipe thaj ni dol ljese sikavipe sar te durarol e binajstaljimate (artikulo 20 paragrafi 2);

7) na šajutnisarda e telalindarutnese e rodipesko pašipe e informacijaće po ćhand savo vov mandol, feri te o mangljuno ćhand naj tehnikano šajuno ja ni agoril, kana si goda šajune thaj misalune, konverzija e sipejune formatesko e informacijako ane elektronikani, ja analogikani forma (artikulo 21 paragrafi 2 thaj 3);

8) na šajutnisarda e telalindarutnese rodipesko dićhipe ano publikuno registar ja publikuni evidencija ano ćhinado vakti katar e pandđive katar o đive telalindarimasko e rodipesko (artikulo 22 paragrafi 2);

9) na đangljarda, ane hramomi forma, e telalindarutne e rodipesko, ano ćhinado vakti katar e pandđive katar o đive telalindarimasko e rodipesko, godoljestar kaj si thaj kana e rodini informacija publikone inkaldilji (artikulo 26 paragrafi 2);

10) katar o rodipe vaš pašipe e informacijaće ni anol e agoruni thaj ni bićhaljola e telalindarutnese e rodipesko, ano ćhinado vakti katar e 15 đive katar o đive telalindarimasko e rodipesko (artikulo 31 paragrafi 1);

11) ano suro lundarimasko e ćhinade vaktesko vaš anipe thaj bićhaldipe e agorunako po rodipe vaš pašipe e informacijaće ni đangljarol, ane hramoni forma, e telalindarutne e rodipesko, ano ćhinado vakti katar e pandđive katar o đive telalindarimasko e rodipesko, katar o lundaripe e ćhinade vaktesko vaš agorisaripe katar o rodipe (artikulo 31 paragrafi 4);

12) na agorisarda e agoruni savasa si mekljuno pašipe e informacijaće, ano činado vakti katar e pand ðive katar o ðive bičaldimasko e agorunako e telalindarutnese e rodipesko, ja katar o ðive kana o telalindarutno e rodipesko bičalda o fakti katar o počinipe hardimatengo e procedurako, te si von agorunasa činade (artikulo 32);

13) sar anglunegradosko organo ni ćerol pe dukhavni opipe aktestar katar o rodipe vaš pašipe e informacijaće ano činado vakti katar e pand ðive katar o ðive telalindarimasko e dukhavnako (artikulo 37);

14) na bičalda e Phurederimase e Agencijako e rodine informacije thaj generalije, ano činado vakti katar e pand ðive katar o ðive bičaldimasko e rodipesko (artikulo 40 paragrafi 2);

15) na bičalda e Agencijaće e generalije katar e telalspise, aktore thaj napore andar o artikulo 41 paragrafi 1 kal kanunesko, ano činado vakti katar e 10 ðive katar o ðive ljende telalindarimasko, ja ćerimasko ja anglaljimasko (artikulo 42);

16) akharda po udžilipe e bućardine savo, mincune ćerindoj e bući, inkaljol e informacija savi inćarol e generalije katar o đungalotrubupe ja naregulipe ano agorisaripe e publikune funkcijako ja sevipene autorizimasko (artikulo 45).

Vaš anglaphađipe andar o paragrafi 1 kal artikulosko ka pedepsilpe vi odgovornuno đeno ano juridikano đeno, e raštraće organose, e organose e lokalnune korkorrovastarimase, e organose e lokalnune vastarimasko thaj o fizikuno đeno lovende pedepsasa katar e 200 đe e 2.000 eure.

Vaš anglaphađipe andar o paragrafi 1 kal artikulosko ka pedepsilpe o anglaljinutno lovende pedepsasa katar e 150 eure đe e 6.000 eure.

Anglaphađipe vaš e Agencijaće

Artikulo 48

Lovende pedepsasa katar e 200 eure đe e 2.000 eure ka pedepsilpe vaš anglaphađipe e Agencija sar juridikako đeno, te:

1) na anda e agoruni pe dukhavni thaj ni mećola e telalindarutnese e dukhavnako, ano činado vakti katar e 15 ðive katar o ðive telalindarimasko e dukhavnako ja te o Phuroderipe e Agencijako ni činavol meritorune katar e dukhavni (artikulo 38 paragrafi 1 thaj 3);

2) na telalindarda e Ćidutnaće e Crna Gorako o raporti katar e situacija ane umaljin pašimasi e informacijende (artikulo 43).

Vaš anglaphađipe andar o paragrafi 1 kal artikulosko ka pedepsilpe vi o odgovornuno đeno ane Agencija lovende pedepsasa katar e 200 eure đe e 2000 eure.

VI. NAKHLJIMASE THAJ AGORIMASE DECIZIJE

Ćinado vakti vaš ćeripe phiravnesko vaš pašipe e informacijende

Artikulo 49

Phiravne vaš pašipe e informacijende, ano phandipe kal kanunesa, e organore barederimase ka ćeren vi pe piri internet rig te inkaljen ano činado vakti katar e 30 ðive katar o ðive širdipesko e nakhljimasko kal kanunesko.

Telalkanunese aktore

Artikulo 50

E telalkanunese aktore ano phandipe kal kanunesa ka andon ano činado vakti katar e 90 ðive katar o ðive sikavimasko pe zor kal kanunesko.

Fundosaripe e informacione sistemasko

Artikulo 51

Informaciono sistemi pašimasko e informacijende ka nevljardolpe katar e 90 ðive katar o ðive animasko e telalkanunesko akti andar o artikulo 41 paragrafi 2 kal kanunesko.

E širdipene procedure

Artikulo 52

E procedure vaš pašipe e informacijende save širdipenisajlje angla o širdipe e nakhavdimasko kal kanunesko ka agordisavonpe po angleder kanuni.

Ačhadipe e angleder principengo

Artikulo 53

Đivesese širdipenesa e nakhavdimasko kal kanunesko ačhol te mol o Kanuni katar o mukljuno pašipe e informacijende (“Službeni list RCG”, broj 68/05).

Nakhavdipe pe zor

Artikulo 54

Kava kanuni načhol pe zor ohhtoto ðivese katar o ðive inkaldimasko ano “Službenom listu Crne Gore”, (ane “Sevipeni patrin e Crna Goraći”), a ka nakhavdolpe inkljimasa e činade vaktesko katar e šov éhon katar o ðive ljese nakhavdimasko pe zor.

O ðindo 23-3/12-4/10

EPA 888 XXIV

Podgorica, 26. juli 2012. berš

Ćidutni e Crna Goraći 24.-tone akhardimasko

Prezidento,

Ranko Krivokapić, p.v.